

Studying the Lived Experience of Teachers, Parents and Professionals, from the Challenges Governing the Meetings of the Parents and Teachers Association and Providing Solutions

Kamal Nosrati Heshi¹, Morteza Golshani Gehraz², Roghayeh Vejdan³, Hamidreza Dehghan^{4*}

¹ Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran

² Primary education group, Allameh Tabatabai educators, Ardabil, Iran.

³ MA, of Curriculum Planning, Ardabil branch, Islamic Azad University, Ardabil, Iran

⁴ Assistant Professor, Department of Psychology, Farhangian University, Tehran, Iran

* Corresponding author: Dehghan

Received: 2024-03-19

Accepted: 2024-04-01

Abstract

The purpose of the research is to study the lived experiences of teachers, parents and professionals regarding the challenges governing the parent-teacher association meetings and to provide solutions. Qualitative and phenomenological methods were used in this research. The interviewees of the research included all teachers, parents and specialists of Ardabil city in the academic year of 2022-2023. To select the participants, targeted and saturation sampling was used and 21 teachers, 16 parents and 19 specialists were selected. Data were collected using interviews with open and semi-structured questions. Validity and reliability of interviews were determined through triangulation technique, member control technique, parallel accurate information acquisition technique and researchers' self-review. In the interview with the teachers, the majority of them emphasized and provided solutions to the challenges in the parent-teacher association meetings. The parents also listed the challenges and solutions for these meetings and finally, after explaining the reasons for holding or not holding parent-teacher meetings and the topics and content required to be presented in these meetings, for the proper implementation of the meetings, the experts introduced methods and requirements such as the use of electronic devices, the requirements for discussions in the meeting, the manners of participating in the meetings, and the use of the necessary facilities.

Keywords: Lived experience, Association of parents and teachers, Challenges

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Dehghan, HR. (2023). Studying the Lived Experience of Teachers, Parents and Professionals, from the Challenges Governing the Meetings of the Parents and Teachers Association and Providing Solutions. *JNACE*, 5(3): 82-96.

مطالعه تجربه زیسته معلمان، والدین و متخصصان، از چالش‌های حاکم بر جلسات انجمن اولیا و مربیان و ارائه راهکارها

کمال نصرتی هشی^۱، مرتضی گلشنی گهراز^۲، رقیه وجدان^۳، حمیدرضا دهقان^{۴*}

^۱ گروه آموزش علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

^۲ گروه آموزش ابتدایی، فرهنگیان علامه طباطبایی، اردبیل، ایران

^۳ کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

^۴ استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: دهقان

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۱۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۲۹

چکیده

هدف پژوهش، مطالعه تجارب زیسته معلمان، والدین و متخصصان، پیرامون چالش‌های حاکم بر جلسات انجمن اولیا و مربیان و ارائه راهکارها است. در این پژوهش از روش کیفی و از نوع پدیدارشناسی استفاده شد. مصاحبه شونده‌گان پژوهش، شامل همه معلمان، والدین و متخصصان شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند. برای انتخاب شرکت‌کنندگان، از نمونه‌گیری هدفمند و تا حد اشباع استفاده شد و ۲۱ نفر معلم، ۱۶ نفر والد و ۱۹ نفر متخصصان انتخاب گردید. داده‌ها با استفاده از مصاحبه و با سوالات باز و نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شد. تعیین روایی و پایایی مصاحبه‌ها، از طریق تکنیک تثلیث یا مثلث‌سازی، تکنیک کنترل اعضاء، تکنیک کسب اطلاعات دقیق موازی و خودبازبینی محققان صورت گرفت. در مصاحبه با معلمان، اکثریت آنها به وجود چالش‌ها در جلسات انجمن اولیا و مربیان تاکید و راهکارهایی را برای آن ارائه دادند. والدین نیز برای این جلسات چالش‌ها و راهکارهایی را برشمردند و در نهایت متخصصان بعد از تبیین دلایل تشکیل یا عدم تشکیل جلسات اولیا و مربیان و مباحث و موضوعات و محتوای لازم جهت ارائه در این جلسات، جهت اجرای مطلوب جلسات به ذکر شیوه‌ها و ملزوماتی همچون به‌کارگیری وسائل الکترونیکی، ملزومات بحث و گفتگو در جلسه، آداب شرکت در جلسات و به‌کارگیری امکانات لازم پرداختند و در پایان برای غلبه بر مشکلات و چالش‌های موجود، پیشنهاداتی همچون تبیین مسائل برای اولیا، سازوکارهای مناسب زمانی، پرورش انگیزش در اولیا و مربیان، شرایط مناسب در جلسات و تعامل اعضای انجمن با یکدیگر ارائه گردید.

واژگان کلیدی: زیسته، انجمن اولیا و مربیان، چالش‌ها

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: دهقان، ح ر (۱۴۰۲) مطالعه تجربه زیسته معلمان، والدین و متخصصان، از چالش‌های حاکم بر جلسات انجمن اولیا و مربیان و ارائه راهکارها. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۵(۳): ۹۶-۸۲.

مقدمه

اجتماعی تعلق داشته و در خدمت جامعه می‌باشد و برای انجام درست وظایف خود و بهره‌مندی از حمایت جامعه، نیازمند برقراری رابطه تاثیرگذار با آن است؛ چراکه مدارس، بخش اساسی جامعه ما را تشکیل می‌دهد و برای انتقال دانش و

نهاد آموزش و پرورش، به عنوان یک مرکز اجتماعی، برای ارضای نیازهای یک جامعه شکل یافته است. در این راستا، مدارس به عنوان خط مقدم جبهه تعلیم و تربیت، به این نهاد

مدرسه‌ای، کم شدن مشکلات رفتاری اثرگذار است [۹، ۱۰]. همچنین در سطح مدرسه نیز در افزایش کارایی و بهره‌وری، اجرای کامل برنامه‌ها، کاهش هزینه‌های مادی و معنوی از ثمرات شایسته این نهاد است [۱۱]. همچنین ممکن است علی‌رغم اهداف مشابه اولیا و مربیان، هر دو آنها شیوه‌های مختلفی را برای دستیابی به این اهداف اتخاذ کنند که برگزاری این جلسات موجب تقریب نگرش‌ها و شیوه‌های اولیا و مربیان می‌شود [۱۲]. از طرفی نیز تشکیل این جلسات در درک بهتر مدیران به نیازهای اولیا و مربیان کمک می‌کند، بنابراین تشکیل این جلسات از ضرورت بالایی برخوردار است [۱۳، ۱۴].

علی‌رغم تأکیدات جدی در اسناد بالادستی بر مشارکت و همکاری اولیا با مربیان در امر تعلیم و تربیت، مطالعه وضعیت موجود نشان می‌دهد، نهاد انجمن اولیا و مربیان، دارای کاستی‌های گوناگون در ابعاد مختلف است. به طوری که فعالیت‌های این نهاد امروزه به برنامه‌های تعریف شده از بالا، شیوه‌نامه‌های فاقد ضمانت اجرا، یا اجراهای صوری این برنامه‌ها و شیوه‌نامه‌ها، تکمیل کتابچه‌ها و برگه‌های گزارش کارکرد و فرم صورت جلسات به وسیله مدیران، والدین و معلمان با بی-علاقگی و کاهش مشارکت و همکاری اولیا در اندازه کمک‌های مالی به مدرسه بسنده شده که این موضوع در نوبه خود به کنار گذاشته شدن بسیاری از اولیا از فرایند مشارکت پویا در کارهای مدرسه و نهاد تعلیم و تربیت دانش‌آموزان منجر شده است. طبق گزارشات انجمن اولیا و مربیان از اهمیت لازم افتاده به طوری که این انجمن به واحد کوچکی در معاونت پرورشی فرهنگی الحاق شده و به یکی از واحدهای آن تبدیل شده است که در راس آن نیز کسی برای دفاع وجود نداشته و کسی به فکر آینده این انجمن نیست به گونه‌ای که وزارت آموزش و پرورش به اهمیت این انجمن واقف نبوده و با آن رفتاری اداری دارد [۱۵]. در حال حاضر نیز وضعیت انجمن‌های اولیا و مربیان در سطح کشور قابل قبول نیست و از وضعیت مطلوب فاصله دارد و نیازمند توجه هرچه بیش‌تر بدان است [۱۶]. به طوری که خانه و مدرسه به اتفاق هم در انجام وظایف تربیتی مکمل یکدیگرند و اگر این دو مرکز روش‌ها و برنامه‌های هماهنگ نداشته باشند در روند رشد دانش‌آموزان اختلال بوجود می‌آید [۲]. همچنین انجمن اولیا و مربیان می‌تواند به عنوان بازوی فکری، مشورتی، نظارتی و اجرایی مدرسه به حساب آید و یار و یاور مدرسه در دستیابی هرچه بهتر به اهداف تعلیم و تربیت باشد [۱۳].

بخاطر حساسیت نهاد انجمن اولیا و مربیان و جهت حل کم و کاستی‌های آن، پژوهش‌های مختلفی توسط محققین انجام شده است، که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. دری چافین در تحقیقی به بررسی مشارکت اولیا در مدارس با محور دیدگاه

ارزش‌ها، بسیار مهم هستند [۱]. از طرفی خانواده نیز به عنوان اولین نهاد اجتماعی، تأمین‌کننده نیازهای روانی و جسمانی افراد بوده، به طوری که کودک از همان بدو تولد، تحت تأثیر محیط خانواده قرار می‌گیرد [۲]. در واقع، خانواده، اولین نهاد اجتماعی و اولین نهاد سازنده کودکان است، که در شکل‌گیری رفتار کودکان در جامعه، تأثیر بسزایی دارد [۳] و به عنوان اولین مدرسه کسب فضائل برای کودکان، نقش بسیار حیاتی را اجرا می‌کند [۴]. بنابراین این دو نهاد، بایستی به عنوان یک کانون و مرکز تعلیم و تربیت شناخته شود و جمعی از فعالیت‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌هایی که برای آموزش و پرورش کودکان طراحی و به عرصه اجرا گذاشته می‌شود، باید براساس ماهیت و اهداف این دو تنظیم گردد. برای اجرایی شدن این همکاری، مشارکت جدی والدین از یک طرف و آمادگی و پذیرش مدرسه و عوامل آن از سوی دیگر بسیار ضروری است. در این راستا آموزش و پرورش، برای دستیابی به این امر، کانونی به عنوان انجمن اولیا و مربیان را تعیین نموده، که در چهارچوب ساختار آن، مشارکت اولیا صورت پذیرفته و دستیابی به اهداف آموزش و پرورش میسر می‌شود [۵]. انجمن اولیا و مربیان در هر مدرسه، گروهی منتخب است از اولیای دانش‌آموزان و مربیان همان مدرسه که با تفاهم و صمیمیت، با هدف تقویت همدلی و همکاری و مشارکت اولیای دانش‌آموزان به منظور کمک به ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزش و پرورش و گسترش ارتباط خانه و مدرسه، برپایه‌ی مقررات و ضوابط انجام وظیفه می‌نماید [۶]. به عبارتی دیگر انجمن اولیا و مربیان تجلی مشارکت سازمان‌یافته اولیا در امور مدرسه و فراتر از آن در آموزش و پرورش است که اولیا و معلمان در این راستا و در ارتباط با هم می‌توانند در رشد دانش‌آموزان در روابط اجتماعی، خودمدیریتی، حل مسئله و غیره تلاش کنند در مجموع این همکاری‌ها موجب ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان خواهد شد [۷].

در اسناد بالادستی همچون سند تحول بنیادین نیز به ارتقای جایگاه و نقش تربیتی خانواده و مشارکت اثر بخش آن با نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی اشاره داشته است. در این راستا با تقویت نهاد انجمن اولیا و مربیان مزایای بسزایی عاید نظام آموزش و پرورش شده و موجب همکاری جدی‌تر، پررونق‌تر و پویاتر اولیا و مربیان طبق غایت‌های بیان شده در اساسنامه این انجمن می‌گردد و در چندین سطوح عاید اجتماع می‌شود. در سطح والدین، شامل حضور فعالانه آنها در سطح مدرسه، موفقیت در انجام تکالیف فرزندان برای مدرسه، آگاهی از آنچه که معلمان انجام می‌دهند و ایجاد رویکرد و دیدگاه مثبت به معلمان می‌شود [۸]. در سطح دانش‌آموزان موجب موفقیت در تحصیل، نگرش مثبت به مدرسه، افزایش آرمان‌های شغلی و

سوالات پژوهش

سوالات از معلمان

- ۱- در جلسات اولیا و مربیان، چه مباحث و موضوعاتی را باید با والدین در میان گذاشت و به چه هماهنگی‌هایی دست یافت؟
- ۲- چه چالش‌ها و مشکلاتی در تحقق رسالت انجمن اولیا و مربیان در مدارس کشور وجود دارد؟
- ۳- چه راه حل‌ها و پیشنهادهاتی، برای غلبه بر مشکلات جلسات اولیا و مربیان ارائه می‌دهید؟

سوالات از والدین

- ۱- در جلسات اولیا و مربیان چه مباحث و موضوعاتی را باید مطرح کرد؟
- ۲- جلسات اولیا و مربیان دارای چه مشکلات و چالش‌هایی است؟
- ۳- برای بهتر شدن این جلسات و غلبه بر چالش‌ها و مشکلات چه راه حل‌ها و پیشنهادهاتی را ارائه می‌دهید؟

سوالات از متخصصان

- ۱- به عنوان متخصص حوزه تربیت و آموزش، به نظر شما دلایل تشکیل یا عدم تشکیل جلسات اولیا و مربیان چیست؟
- ۲- چه نوع مباحث و موضوعاتی و با چه محتوایی، باید در جلسات اولیا و مربیان مطرح شود؟
- ۳- برای اجرای مطلوب جلسات اولیا و مربیان، باید از چه شیوه‌ها و ملزوماتی استفاده کرد؟
- ۴- برای غلبه بر مشکلات و چالش‌های گزارش شده توسط معلمان و والدین برای بهبود عملکرد جلسات اولیا و مربیان؛ چه پیشنهادهاتی ارائه می‌دهید؟

روش پژوهش

این پژوهش جزء پژوهش‌های کیفی و از نوع پدیدارشناسی است. پدیدارشناسی به معنای مطالعه تجربه زیسته یا جهان زندگی است که توسط یک فرد زیسته و تجربه میشود و به معنای جهان یا واقعیت جدایی از انسان نیست. در رویکردهای پژوهشی پدیدارشناسی دو روش پدیدارشناسی توصیفی (هوسرل) و پدیدارشناسی تفسیری (هایدگر) مطرح هست که گرچه محققان هر دو تجربه زیسته را بررسی می‌کنند اما در رویکرد پدیدارشناسی توصیفی، توصیف پدیده و تجربه زیسته بدون تفسیر انجام می‌شود و توصیفی دقیق، مشروح و با ارائه دسته بندی ها و طبقه بندی‌هایی از تجارب صورت می‌گیرد و در پدیدارشناسی تفسیری هایدگر توصیف، هدف اصلی محقق نیست و به وضوح تفسیر معانی تجارب زیسته افراد توسط

والدین و معلمان پرداخته است و به این نتیجه رسیده است که میان نگرش اولیا و مربیان تفاوت آماری معنی داری وجود دارد و بر اساس یافته‌های تحقیق با زیاد شدن درک معلمان از نیازهای اولیا و افزایش قابلیتشان در برقراری رابطه موثر با آن‌ها منجر به مشارکت زیاد اولیا در آموزش دانش‌آموزان و پیشرفت بیشتر آن‌ها می‌شود [۱۴]. طبق پژوهش هنری، ارتباط صمیمی و غیر رسمی در میان والدین و کادر آموزشگاه و اطلاع‌رسانی به والدین و ایجاد محیط گرم و خوشایند در مدرسه، از جمله شیوه‌های مطلوب برای افزایش مشارکت در آموزشگاه به حساب می‌آید [۱۵]. کیهانی در پژوهش خود با عنوان «بررسی تحلیلی تطبیقی انجمن اولیا و مربیان ایران، ژاپن و مالزی به منظور ارائه راهکار جهت ارتقای کیفی عملکرد آن انجمن در ایران»، در راهکارهایی که بیان نموده است، تمرکز زدایی در انجمن معلمان در ارتباط با انجمن اولیا و مربیان، توجه به سلامت جسمی و روانی و غیره را در بهبود عملکرد انجمن مؤثر دانسته است [۱۶]. تیموری نیز در تحقیقات خود نشان داد که نبود مشارکت در شیوه‌نامه‌ها و مقررات اجرایی، نبود تفاهم میان مدیریت مدرسه‌ها و اعضای انجمن اولیا و مربیان، نبود اعتماد و اطمینان اعضا نسبت به یکدیگر هنگام مشارکت در برنامه‌های آموزشی و تربیتی، نگرش‌های نادرست نسبت به فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان از جمله نقوصی است که منجر به کاهش مشارکت در انجمن اولیا و مربیان می‌شود [۱۷]. همچنین بورمن و همکاران در پژوهشی نشان دادند که میزان کیفیت و کمیت رابطه والدین، متأثر از دیدگاه اولیا و نوع برخوردی است که عوامل مدرسه با آنها دارند [۱۸].

بنابراین طبق مطالعات در مورد نهاد انجمن اولیا و مربیان، مشخص می‌شود تحقیقات زیادی در این زمینه تحقق یافته است، ولی آنچه این تحقیق و پژوهش را از سایرین متمایز و وجه نو آوری آن محسوب میشود، تاکید پژوهش حاضر بر تجربه زیسته معلمان، والدین و متخصصان در زمینه شناسایی چالش‌ها و راهکارهای مناسب جهت غلبه بر چالش‌های موجود در جلسات اولیا و مربیان است که در تحقیقات دیگر بررسی نشده است. در حقیقت برتری پژوهش حاضر، این است که با مصاحبه و دستیابی به تجربه زیسته والدین، معلمان و متخصصان میتوان به تجارب و دانش مرتبط افرادی دست یافت که خود در این زمینه فعالیت و با مشکلات موجود مواجه و برای برون رفت از آنها تجاربی اندوخته‌اند و این تجارب را میشود در جهت بهبود عملکرد انجمن اولیاء و مربیان و غلبه بر چالش‌های موجود بکاربرد.

محقق انجام می شود [۱۹]. لذا پژوهش حاضر بر اساس روش پدیدارشناسی توصیفی هوسرل انجام شد.

مشارکت کنندگان بالقوه در این پژوهش تمامی معلمان شاغل به تدریس در شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ و والدین تمامی دانش آموزان شهر اردبیل و همچنین متخصصان حوزه تعلیم و تربیت (افرادی که به عنوان استاد در رشته علوم تربیتی و روانشناسی فعالیت می کنند) در استان اردبیل بوده اند. برای انتخاب آزمودنی ها و تعداد آنها از رویکرد هدفمند ملاکی و معیار اشباع نظری استفاده شد: با توجه به رویکرد اشباع نظری در ۲۱ مصاحبه از معلمان و ۱۶ مصاحبه از والدین و ۱۹ مصاحبه از متخصصان اطلاعات جدید به دست نیامد و مصاحبه متوقف شد. شرط انتخاب نمونه آماری، اول تمایل به شرکت در پژوهش و دوم داشتن سابقه تدریس به مدت حداقل سه سال بود.

لازم به ذکر است که مصاحبه از معلمان و والدین به صورت حضوری و غیر حضوری و در قالب سوالاتی بصورت باز پاسخ و در برنامه شاد صورت گرفت و بعد از انجام مصاحبهها، پاسخ های ارائه شده به صورت متن یا صوت در قالب یک مجموعه عینا پیاده سازی و تجمیع گردید. ملاحظات اخلاقی، با ارائه توضیحات لازم در مورد اهمیت و هدفهای پژوهش، عدم اجبار در پاسخ، عدم دریافت مشخصات فردی معلمان، محرمانگی و عدم افشای نظرات به سایرین، اطمینان از حذف فایل صوتی پس از یادداشت برداری، استفاده از نتایج صرفا جهت ارتقا و بهبود کیفیت آموزش و اطلاع نتایج پژوهش به معلمان و والدین رعایت گردید.

در پژوهش حاضر برای بدست آوردن داده های پژوهش از مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته و نیز به شیوه گفت و گوی دو طرفه بهره گرفته شد و همانطور که اذعان شد، ابزار مورد استفاده برای جمعآوری داده ها، مصاحبه نیمه ساختاریافته بود که در آن سعی شد از طریق مصاحبه با معلمان و والدین و متخصصان، تجربه های زیسته آنها در ارتباط با موضوع پژوهش مورد بررسی قرار گیرد. بعد از انجام مصاحبه ها پاسخهای ارائه شده به صورت متن یا صوت در قالب یک مجموعه بر روی کاغذ پیاده سازی و تجمیع گردید. جهت تحلیل متن مصاحبه های

معلمان و والدین و متخصصان از روش کدگذاری منسوب به استراس و کوربین^۱ [۲۰] استفاده شد. به عبارت دیگر، بر اساس این رویکرد، تحلیل مصاحبه ها در چند سطح صورت گرفت. در مرحله کد گذاری باز متن مکتوب مصاحبه های معلمان و والدین و متخصصان به دقت از سوی پژوهشگر خوانده و به اجزای کوچکتری تقسیم شد. این اجزا در یک فرایند دائمی، مقایسه، مفهوم پردازی و مقوله بندی شدند. در کد گذاری محوری، مقوله هایی که در مرحله پیشین شناسایی شده بودند، نظم بیشتری یافته و با ترکیب جدیدی به یکدیگر مرتبط شدند. این فرایند به این شکل صورت پذیرفت که مقوله های کلیتر شناسایی شده و ارتباط آنها با هم روشن شد. در نهایت، یک کد گذاری گزینشی که در واقع روایتی از جمع بندی یافته های پژوهش هست، برای هر سوال مصاحبه مشخص شده است. همچنین برای پاسخ های هر سه گروه معلمان، والدین و متخصصان هر سه مراحل کدگذاری باز، محوری و گزینشی استفاده شد. افزون بر این برای اطمینان از صحت تفسیر و برداشت پژوهشگران از اظهارات هر شرکت کننده، در صورت نیاز، مجدد با آنها تماس گرفته و صحت تفسیرها با نظر آنها بررسی و در صورت نیاز تغییرات لازم انجام شد.

در نهایت برای رسیدن به اعتبار پذیری، انتقال پذیری و اعتماد یا تاییدپذیری سوالات مصاحبه و پاسخ های مشارکت کنندگان از تکنیک هایی همچون استفاده از تکنیک تثلیث^۲ یا مثلث سازی، تکنیک کنترل اعضاء، تکنیک کسب اطلاعات دقیق موازی و خودبازبینی محققان [۲۱] استفاده گردید.

یافته ها

در این قسمت به ترتیب سوالات پژوهش مطرح و داده ها و یافته های مربوط به هر سوال ذکر می شود:

سوال از معلمان:

۱- در جلسات اولیا و مربیان، چه مباحث و موضوعاتی را باید با والدین در میان گذاشت و به چه هماهنگی هایی دست یافت؟

جدول ۱: مباحث و موضوعات مطرح شده در جلسات اولیا و مربیان

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کد گذاری باز
	آشنایی با معلم	معرفی معلم- رزومه‌ی کاری- سابقه‌ی تدریس- سوابق علمی
موضوعات مطرح شده در جلسات	امورات کلاسی	روش تدریس- روش مدیریت کلاسی- شیوه بازخورد- دستورالعمل پوشه کار- قوانین و مقررات کلاسی- شیوه بررسی تکالیف- شیوه تمرین دروس- نحوه‌ی ارزشیابی- ارزشیابی توصیفی گروه‌بندی کلاسی- ارزشیابی توصیفی
	وظایف والدین	بیان مشکلات آموزشی توسط والدین- وظایف اعتلای تربیتی والدین- بیان خصوصی مشکلات دانش‌آموزان به معلم- پرهیز از غیبت‌های طولانی دانش‌آموزان- معرفی نماینده‌ی والدین- اعتماد به معلم در اجرای فعالیت‌ها- عدم تبعیض فرزندان، توسط والدین- توجه به تربیت دینی دانش‌آموزان و هم‌سویی با معلم در اجرای برنامه‌های قرآنی- توجه ویژه به صبحانه‌ی دانش‌آموزان و ارتباط آن با میزان یادگیری- تعامل حضوری و مجازی دو سویه با معلمان- ارائه نظرات، در بهبود روند یادگیری- رسیدگی به وضعیت بهداشت فردی دانش‌آموزان
	وظایف معلمان	چگونگی پرورش حس مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان- نحوه‌ی تغذیه‌ی دانش‌آموزان- علت‌های افت درسی- مسایل تربیتی- استفاده از ظرفیت‌های والدین در اعتلای آموزش- بها دادن به فعالیت‌های هنری بچه‌ها و پرورش حس تربیت هنری در آن‌ها- درک نیازهای اولیا
	وظایف مدیر	تشریح فعالیت‌های تقویتی در مدرسه- شیوه تعامل با معلم در فضای مجازی- شیوه اجرای مراسمات گوناگون

مطابق یافته‌های جدول شماره ۱، که در مصاحبه با معلمان به دست آمد، موضوعات مطرح شده در جلسات در ذیل محورهایی همچون آشنایی با معلم، بررسی امورات کلاسی، وظایف والدین در قبال فرزندان، و وظایف معلمان و مدیر در قبال دانش‌آموزان مطرح گردید.

۲- چه چالش‌ها و مشکلاتی در تحقق رسالت انجمن اولیا و مربیان در مدارس کشور وجود دارد؟

جدول ۲: چالش‌ها و مشکلات، در تحقق رسالت جلسات اولیا و مربیان

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کد گذاری باز
چالش‌ها و مشکلات جلسات اولیا و مربیان	چالش‌ها و مشکلات والدین	عدم آشنایی اولیا با جایگاه جلسات اولیا و مربیان در اعتلای تربیت دانش‌آموزان- مشکلات اقتصادی و فرهنگی اولیا- عدم فرهنگ‌سازی مناسب به اولیا در خصوص جلسات اولیا و مربیان- ضعف سواد والدین دانش‌آموزان- مشغله‌ی کاری والدین- عدم اهمیت برخی اولیا به جلسات- ترس برخی از اولیا به خاطر دریافت مبالغ مالی در امور مدرسه- بی‌توجهی برخی از اولیا به روش کار مربیان و عدم هم‌سویی با آن‌ها- عدم آگاهی اولیا نسبت به حقوق خویش در مدارس- سلب مسئولیت اولیا از خود با توجیبات مختلف- عدم آگاهی اولیا از مزایای مشارکت در جلسات اولیا و مربیان- نگرش منفی اولیا نسبت به فعالیت‌های انجمن اولیا و مربیان
	چالش‌ها و مشکلات معلمان	عدم رغبت برخی معلمان به شرکت در جلسات اولیا و مربیان- عدم آشنایی برخی معلمان با قوانین جلسات اولیا و مربیان- نبود انگیزه کافی در معلمان برای اجرای پر رونق جلسات اولیا و مربیان- عدم آمادگی برخی معلمان برای پاسخگویی بهتر به اولیا
	چالش‌ها و مشکلات مدیر	نگاه سنتی مدیر به برگزاری جلسات اولیا و مربیان- نبودن انگیزه‌ی کافی مدیر برای جلب مشارکت پرشور اولیا در جلسات اولیا و مربیان- عدم بسترسازی مناسب برای تشکیل جلسات اولیا و مربیان توسط مدیر- عدم آگاهی برخی مدیران از مزایای تشکیل جلسات

جلسات اولیا و مربیان است، که توسط معلمان مورد تاکید قرار گرفتند.

۳- چه راه حل‌ها و پیشنهادهایی، برای غلبه بر مشکلات جلسات اولیا و مربیان می‌دهید؟

جدول ۲، بیانگر چالش‌ها و مشکلات مختلفی همچون چالش‌ها و مشکلات مربوط به والدین، چالش‌ها و مشکلات مربوط به معلمان و چالش‌ها و مشکلات مربوط به مدیر در تحقق رسالت

جدول شماره ۳: راه حل ها و پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات اولیا و مربیان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
برخورد مطلوب عوامل مدرسه با اولیاء هنگام حضور آن‌ها در مدرسه- تشویق و قدردانی از اولیای فعال در جلسات اولیا و مربیان-مشورت مربیان با اولیا متخصص در زمینه‌ی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان- برگزاری جلسات به صورت ماهانه و مستمر-فع حداکثری مشکلات عدم حضور والدین در جلسات- دعوت و ترغیب متخصصان گوناگون آموزش توسط مدیر برای شرکت در این جلسات- پیگیر بودن مدیر در راستای حل مشکلات ارائه شده توسط والدین	راهکارهای مربوط به عوامل مدرسه	راه حل ها و پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات اولیا و مربیان
فرهنگ‌سازی جامعه در مورد اثرات شرکت اولیا در جلسات اولیا و مربیان- پیگیری روند و شیوه اجرای جلسات توسط مسئولین آموزشی-تاکید بر ارتقا کیفی جلسات در ابعاد گوناگون در تمامی مدارس- پخش برنامه‌های ترکیبی از صدا و سیما در مورد اهمیت ارتباط بین خانه و مدرسه- طراحی بسته‌های تشویقی فرهنگی به فرزندان اولیای فعال	راهکارهای مربوط به مسئولین آموزش و پرورش	
پیگیری مستمر و مرتب جلسات- همسویی اولیا با روش کار مربیان- تحقیق درباره مزایای تشکیل جلسات اولیا و مربیان- احساس مسئولیت اولیا در شرکت در جلسات در قبال فرزندان خویش- همکاری اولیا با یکدیگر برای اجرای پر رونق جلسات- تحقیق درباره حقوق خویش در مدرسه	راهکارهای مربوط به والدین	

طبق یافته های جدول شماره ۳ ، مجموعه راه حل ها و پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات اولیا و مربیان توسط معلمان ارائه شد و مجموع این پیشنهادات در سه محور همچون راهکارهای مربوط به عوامل مدرسه، راهکارهای مربوط به والدین آموزش و پرورش و راهکارهای مربوط به والدین دسته‌بندی گردید. سوال از والدین ۱-در جلسات اولیا و مربیان چه مباحث و موضوعاتی را باید مطرح کرد؟

جدول ۴. مباحث و موضوعات قابل طرح در جلسات اولیا و مربیان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
دعوت از اولیای متخصص و کارشناس در راستای مشکلات تربیتی- تربیت عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان و عدم مقایسه آنها-تبیین اهداف و برنامه‌های تربیتی مدرسه برای والدین- انتظارات مربیان از والدین و هم‌سویی آن‌ها در امور تربیتی	مسائل تربیتی	مباحث و موضوعات قابل طرح در جلسات اولیا و مربیان
مشکلات ایاب و ذهاب مدرسه- مشکلات تحصیلی در بین دانش‌آموزان- استرس- خشم- مشکلات بومی منطقه‌ای- پسرفت تحصیلی دانش‌آموزان- گوشه‌گیری- بیش‌فعالی- افسردگی- ترس	مشکلات دانش‌آموزان	
موارد تهدیدکننده کودکان توسط فضای مجازی در عصر حاضر- شیوه استفاده از فضای مجازی برای یادگیری- نحوه مقابله با تهدیدهای فضای مجازی- شیوه کنترل استفاده از فضای مجازی	مباحث مربوط به فضای مجازی	

براساس یافته ها در جدول شماره ۴، مسائل تربیتی، مشکلات دانش‌آموزان و مباحث مربوط به فضای مجازی، از جمله موضوعاتی هستند که طبق نظر والدین بایستی در جلسات انجمن اولیا و مربیان مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

۲- جلسات اولیا و مربیان دارای چه مشکلات و چالش‌هایی است؟

جدول ۵: چالش ها و مشکلات مطرح شده جلسات اولیا و مربیان توسط والدین

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
ناتوانی عوامل مدرسه در هدایت اولیا به سمت شرکت فعال در جلسات اولیا و مربیان- عدم تنظیم زمان مناسب برای حضور حداکثری اولیا- عدم استفاده مدارس از حضور مشاورین و روانشناسان کار بلد در زمان تشکیل جلسات اولیا و مربیان- عدم برگزاری جلسات متعدد اولیا و مربیان- عدم هماهنگی بهتر با والدینی که مشکلات خاص دارند- ناتوانی عوامل مدرسه در قبال عقاید و نظریات آموزشی و پرورشی والدین- ناتوانی مدیران در جلب توجه مشارکت اولیا در جلسات انجمن اولیا و مربیان	ناتوانی عوامل مدرسه	چالش ها و مشکلات جلسات انجمن اولیا و مربیان
ترس از موضع گیری مربیان در قبال ارائه ی عقاید و نظریات آموزشی و پرورشی والدین- ترس عوامل مدرسه از مداخله ی بیجای اولیا در امور مدرسه- ترس عوامل مدرسه از انتقادات اولیا نسبت به آن ها- ترس عوامل مدرسه از کم و کاستی های خود در اجرای دقیق فعالیت ها	ترس عوامل مدرسه	
بی توجهی برخی از اولیا به شرایط برگزاری جلسات در زمان های مختلف (مجازی یا حضوری)- بی توجهی اولیا، به شرکت در جلسات اولیا و مربیان، به دلیل مشغله ی کاری- بیتفاوتی اولیا نسبت به آموزش، با توجیه همه کاره بودن دولت در امر آموزش- بی توجهی برخی از اولیا به دلیل مشکلات فرهنگی، اجتماعی و....	بی توجهی اولیا	
فقدان سالن های بزرگ برای تشکیل جلسات- عدم وجود وسائل الکترونیکی برای تفهیم هرچه بهتر مسائل- عدم وجود میز و صندلی های کافی برای تشکیل جلسات،	فقدان یا کمبود امکانات	
عدم آگاهی اولیا از اهمیت حضور آن ها در جلسات و تاثیرات مثبت آن- ترس اولیا از فراخوانی آن ها به دلیل دریافت کمک های مالی- دخالت های مشکل آفرین اولیا در برخی امورات مدرسه- عدم راحتی اولیا در جمع عوامل مدرسه- فقدان روحیه ی تلاش و همکاری در اولیا- پایین بودن سطح سواد و آگاهی اولیای دانش آموزان- بی اعتمادی اعضای انجمن به همدیگر	سایر مسائل	

مطابق یافته های جدول شماره ۵، مجموعه چالش ها و مشکلات جلسات اولیا و مربیان در ذیل محورهایی همچون ناتوانی عوامل مدرسه، ترس عوامل مدرسه، بی توجهی اولیا، فقدان یا کمبود امکانات و سایر مسائل دسته بندی شد.

۳- برای بهتر شدن این جلسات و غلبه بر چالش ها و مشکلات چه راه حل ها و پیشنهادهاتی را ارائه می دهید؟

جدول ۶: راه حل ها و پیشنهادات مطرح شده توسط والدین جهت غلبه بر مشکلات و چالش های جلسات انجمن اولیا و مربیان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
تقویت عوامل مدرسه در تمام ابعاد در راستای اجرای هرچه بهتر جلسات - تقویت قدرت انتقادپذیری معلمان از والدین - تقویت نگاه مثبت مدیران نسبت به حضور والدین در جلسات- دادن اهمیت به نظریات والدین توسط عوامل مدرسه- هماهنگی و همکاری اولیا با یکدیگر- تقویت قدرت انتقادپذیری از معلمان و عوامل مدرسه- بسترسازی مناسب جهت دریافت نظرات اولیا	تقویت رفتاری عوامل مدرسه و اولیا در قبال همدیگر	راه حل ها و پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات اولیا و مربیان
طرح ریزی برنامه لازم برای شرکت مرتب و مستمر اولیا در جلسات- ترغیب اولیا به مشارکت در فعالیت های مدارس- برنامه ریزی طرح های تشویقی توسط مدیران مدارس یا نواحی در جهت مشارکت بیشتر اولیا- اهتمام به فرزندان اولیای مشارکت کننده در امور مدرسه- رفع موانعی که موجب عدم شرکت اولیا در جلسات می شود با ایجاد کانالی در شبکه ی شاد- تهیه و توزیع بروشورهای آموزشی جهت تبیین اهمیت جلسات اولیا و مربیان در بین اولیای دانش آموزان	ایجاد بستر مناسب جهت شرکت اولیا در جلسات	
استفاده مدیران از متخصصان و مشاوران حوزه تعلیم و تربیت در جلسات اولیا و مربیان- تنظیم زمان های خود برای شرکت در جلسات- اهمیت دادن به تشکیل جلسات اولیا و مربیان- حضور مرتب و مستمر در جلسات- شرکت در مباحثات و گفتگوهای حاکم بر جلسات- دادن راهکارهای لازم برای اعتلای آموزش و تربیت در جلسات	سایر راه حل ها و پیشنهادات	

شرکت اولیا در جلسات و سایر راه‌حل‌ها و پیشنهادات را در این راستا ارائه دادند و بر آن‌ها مؤکد بودند.
سوال از متخصصان
۱- به عنوان متخصص حوزه تربیت و آموزش، به نظر شما دلایل تشکیل یا عدم تشکیل جلسات اولیا و مربیان چیست؟

مطابق جدول شماره ۶ والدین برای غلبه بر مشکلات و چالش‌های موجود در جلسات انجمن اولیا و مربیان راه‌حلهایی را همانند معلمان و متخصصان بیان داشتند. آنها تقویت رفتاری عوامل مدرسه و اولیا در قبال همدیگر، ایجاد بستر مناسب جهت

جدول ۷: دلایل تشکیل جلسات اولیا و مربیان از منظر متخصصان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری انتخابی
عدم توانایی مدرسه به تنهایی برای تربیت دانش‌آموز- دسترسی آسان به هم‌رایی اولیا و مربیان در خصوص شیوه تربیت دانش‌آموزان- درک بهتر شیوه‌های تربیتی- دارای نقش مساوی اولیا و مربیان در تربیت دانش‌آموز- رفع مشکلات موجود اولیا و معلمان بر سر راه تربیت دانش‌آموزان با تشکیل این جلسات- ازدیاد اثربخشی و همکاری والدین در راستای ارتقای تربیت- بررسی و معرفی عواملی که مانع رشد تربیت کودکان می‌شود	مسائل تربیتی دانش‌آموزان	دلایل تشکیل جلسات اولیا و مربیان
استفاده از راهکارها و پیشنهادات اولیا- استفاده از تخصص و دانش اولیا در امورات مدرسه- مشورت گرفتن از اولیا در خصوص مسائل مختلف دینی، عاطفی و. درخواست فعالیت‌های مختلف از اولیا متناسب با تخصص آنها - تقسیم وظایف هر کدام از اولیا در اوایل سال تحصیلی	بهره‌مندی از ظرفیت اولیا	
آگاهی از روش‌های تدریس صورت گرفته در کلاس- بررسی حجم درس داده شده در هفته- بررسی عواملی که مانع پیشرفت دانش‌آموزان می‌شود- بررسی عوامل مؤثر بر پیشرفت دانش‌آموزان- جلوگیری از افت درسی دانش‌آموزان	بررسی روند درسی دانش‌آموزان	
رفع مشکلات درسی دانش‌آموزان به کمک اولیا و معلمان- بررسی مشکلات فقدان و یا ضعف امکانات آموزشی در مدرسه توسط اولیا و عوامل مدرسه- بحث و بررسی حول محور مشکلات رفتاری دانش‌آموزان- اتخاذ تصمیمات لازم جهت بهبود روابط دانش‌آموزان با یکدیگر- بررسی نحوه تعامل معلمان و اولیا با همدیگر در ارتقا پیشرفت درسی دانش‌آموزان در خانه و مدرسه	تعامل اولیا و مربیان با محور حل مشکلات	

اولیا، بررسی روند درسی دانش‌آموزان و تعامل اولیا و مربیان با محور حل مشکلات تقسیم بندی شد.
۲- به نظر شما، چه نوع مباحث و موضوعاتی و با چه محتوایی، باید در جلسات اولیا و مربیان مطرح شود؟

مطابق با جدول شماره ۷ طبق مصاحبه با متخصصان حیطه تعلیم و تربیت، دلایل تشکیل جلسات اولیا و مربیان حول چهار محور همچون مسائل تربیتی دانش‌آموزان، بهره‌مندی از ظرفیت

جدول ۸: مباحث و موضوعات قابل طرح در جلسات اولیا و مربیان از منظر متخصصان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری انتخابی
نحوه برگزاری گرامیداشت‌ها- شیوه برگزاری جشن الفبا - تصمیمات حول محور جشن شکوفه‌ها - بررسی جشن تکلیف و قرآن- برنامه‌ریزی لازم جهت اجرای برنامه‌های دهه فجر- برنامه‌ریزی لازم جهت اجرای عزاداری در ایام محرم- نحوه هدایت دانش‌آموزان در راهپیمایی‌ها، عزاداری‌ها و .. برنامه‌ریزی لازم برای اردوی دانش‌آموزان- نحوه برگزاری نماز جماعت در مدرسه- برنامه‌ریزی درباره ایام ولادت‌ها	برنامه‌ریزی جهت اجرای برنامه‌های مختلف	مباحث و موضوعات قابل طرح در جلسات اولیا و مربیان
تصمیم‌گیری درباره سرویس مدارس- اتخاذ تصمیمات لازم برای آبدارخانه دانش‌آموزان- همکاری خانواده‌ها در ساخت انواع وسائل آموزشی- گرفتن تصمیمات درباره نحوه استفاده از آزمایشگاه- نحوه استفاده دانش‌آموزان از سرویس‌های بهداشتی- طرح مسائل ایمنی مدرسه	اخذ تصمیمات حول امکانات آموزشی و مدرسه‌ای	
بررسی تأثیرات دانش‌آموزان بر همدیگر- همدلی دانش‌آموزان با همدیگر و عوامل مدرسه - طرح مسائل مربوط به همکاری و کارگروهی دانش‌آموزان- بررسی تقسیم مسئولیت بین دانش‌آموزان در مدرسه و کلاس- چگونگی افزایش اعتماد به نفس فرزندان- چگونگی افزایش جرات‌مندی در دانش‌آموزان- نحوه افزایش عزت نفس دانش‌آموزان- بررسی بهبود حس استقلال‌طلبی در دانش‌آموزان- افزایش حس نشاط در دانش‌آموزان- بهبود حس انعطاف‌پذیری در دانش‌آموزان	بررسی هوش هیجانی دانش‌آموزان	

بررسی مسائل رفتاری دانش آموزان	بررسی مشکل خجالتی بودن برخی دانش آموزان - بررسی مشکل ترسو بودن برخی دانش آموزان - مشکلات اضطراب دانش آموزان - مشکلات لجبازی دانش آموزان - بررسی رفتارهای پرخاشگرانه دانش آموزان - مشکلات بیش‌فعالی برخی دانش آموزان - بررسی مشکلات دیگر آزاری دانش آموزان - بررسی مشکلات گوشه‌گیری دانش آموزان - حل مشکل افسردگی برخی از دانش آموزان - بررسی مشکلات مربوط به خشونت در دانش آموزان مشکلات تخریب محیط توسط دانش آموزان - پیشگیری از اعتیاد دانش آموزان - چگونگی شناسایی مشکلات رفتاری - شیوه‌های رفتاری با دانش آموزان - طریقه رفتاری با نوجوان
طرح مسائل متناسب با اولیا و دانش آموزان	طرح مسائل کلان و جزئی متناسب با سن دانش آموزان - طرح مسائل مربوط به بلوغ متناسب با سن دانش آموزان - مسائل مربوط به تخلیه هیجان مناسب با هر گروه سنی - برنامه‌ریزی برنامه مناسب برای اوقات و فراغت دانش آموزان - مطرح کردن موضوعات مختلف متناسب با درک و فهم اولیا، آسیب‌های جسمی و روحی و مسائل متناسب با سن دانش آموزان - طرح مهارت‌های تربیتی متناسب با اقتضات سن فرزندان - طرح مسائل متناسب مربوط به امور دینی
طرح مسائل مربوط به آموزش	شیوه‌های نوین تدریس - روش‌های ارتقای سطح کیفیت آموزش - آموزش نحوه تربیت فرزندان به اولیا - چگونگی کمک به فرزندان برای غلبه بر مشکلات آموزشی - شیوه‌های تربیتی
سایر مسائل	کمک به خانواده‌های بیبضاعت - فعالسازی شورا - انتقال تجارب دانش آموزان - مشکلات رفت و آمد آنچه مدیر قرار است در طول سال انجام دهد - مباحث مالی - مضرات فضای مجازی - سلامت جسمی و روحی

مطابق با داده های جدول شماره ۸، متخصصان مباحث و موضوعات قابل طرح در جلسات اولیا و مربیان را ذیل هفت محور برنامه‌ریزی جهت اجرای برنامه‌های مختلف، اخذ تصمیمات لازم حول امکانات آموزشی و مدرسه‌ای، بررسی هوش هیجانی دانش آموزان، بررسی مسائل رفتاری دانش آموزان،

طرح مسائل متناسب با اولیا و دانش آموزان، طرح مسائل مربوط به آموزش و سایر مسائل عنوان کردند.

۳- برای اجرای مطلوب جلسات اولیا و مربیان، باید از چه شیوه‌ها و ملزوماتی استفاده کرد؟

جدول ۹: شیوه‌ها و ملزومات لازم برای اجرای جلسات اولیا و مربیان از دیدگاه متخصصان

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
شیوه‌ها و ملزومات لازم برای اجرای جلسات اولیا و مربیان	به کارگیری وسایل الکترونیکی	استفاده از ویدیو کنفرانس در جلسات - استفاده از پروژکتور در جلسات - استفاده از برد هوشمند در جلسات - استفاده از برنامه تلفن همراه مثل گوگل میت در مواقع غیر حضوری - استفاده از میکروفون‌ها در جلسات - استفاده از لپ‌تاپ و کامپیوتر برای ارائه برنامه‌ها در جلسات تا حد مقدور - ایجاد گروه انجمن اولیا و مربیان در برنامه شاد
	ملزومات بحث و گفتگو در جلسه	عدم بسندگی به سخنرانی در جلسات - استفاده از روش پرسش و پاسخ در جلسات - استفاده از نظرات همه اولیا - تقاضای انتقادات از اولیا - تقاضای پیشنهادات از اعضای جلسه - عدم سوگیری - ارائه برگه‌هایی به اولیا برای ثبت نظرات اولیا - عدم بحث و جدل - توصیه اولیا به ارائه نظرات محترمانه در جلسات - توصیه به عوامل مدرسه در ارائه نظرات در جلسات و پذیرش انتقادات - جمع‌بندی هر کدام از مباحث مطرح شده - تقسیم وقت کافی برای دریافت نظرات همه اعضا
	آداب شرکت در جلسات	حضور به موقع همه‌اعضا در جلسات - ارائه دستور جلسه در ابتدای جلسه - اعلام محدوده‌ی زمانی جلسات - صحبت صادقانه همه اعضا - وقت شناسی همه اعضا - معرفی حاضرین به یکدیگر - حالت سکوت تلفن‌های همراه - برقراری ارتباط چشمی اعضا با همدیگر - کنارگذاشتن عادات عصبی در جلسات - صحبت کردن واضح و رسا - عدم قطع سخنان دیگران - عدم درگوشی حرف زدن - استفاده از عبارات و کلمات مناسب
	به کارگیری امکانات لازم	استفاده از فضای کافی برای اجرای جلسات - تهیه صندلی‌های لازم - چینش صحیح صندلی‌ها - استفاده از سیستم تهویه هوا و چرخش هوا در صورت امکان - تلاش برای ایجاد محیطی آرام - استفاده از صندلی‌های قابل انعطاف - استفاده از پتل‌های رومی‌زی - زیبایی سالن محل جلسات - نظافت محل اجرای جلسات - استفاده از فضا با نور مناسب - استفاده از مکان دارای سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی مناسب - تهیه میزهای مناسب - تهیه دستمال کاغذی، آب‌های معدنی و .. تعبیه خودکار و کاغذ بر روی میزها،

۴- برای غلبه بر مشکلات و چالش‌های گزارش شده توسط معلمان، مدیران و والدین برای بهبود نتیجه جلسات اولیا و مربیان؛ چه پیشنهادهای ارائه می‌دهید؟

بر اساس جدول شماره ۹، طبق مصاحبه‌ای که با متخصصان به عمل آمد، آنها شیوه‌ها و ملزومات لازم برای اجرای بهتر جلسات اولیا و مربیان را ذیل چهار محور بکارگیری وسائل الکترونیکی، ملزومات بحث و گفتگو در جلسه، آداب شرکت در جلسات و به کارگیری امکانات لازم معرفی کردند.

جدول ۱۰: پیشنهادهای برای غلبه بر مشکلات جلسات اولیا و مربیان به بیان متخصصان

کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری انتخابی
شفافیت کامل موضوع جلسات - آگاه‌سازی والدین از فرزندان به عنوان مهم‌ترین دارایی آدمی - آگاه‌سازی والدین در خصوص اهمیت برگزاری جلسات - شفافیت دخل و خرج مدرسه برای اولیا - توجیه اولیای دانش‌آموزان به جهت نقش آنها در تربیت - تبیین حقوق اولیا در مدارس - تبیین مزایای مشارکت در جلسات - تبیین شرایط برگزاری جلسات - تبیین قوانین و مقررات جلسه - تبیین وظایف اولیا در جلسات	تبیین مسائل برای اولیا	پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات جلسات اولیا و مربیان
تنظیم زمان مناسب برای مشارکت حداکثری اولیا - آگاه‌سازی اولیا و مربیان از زمان دقیق تشکیل جلسات - استفاده از کارگروه‌های مختلف در زمان‌های مناسب گوناگون - دعوت کلاس به کلاس افراد در صورت عدم فضای کافی در زمان‌های تقسیم‌بندی شده مناسب - استفاده از تایم‌های آزاد همه افراد - تقسیم‌بندی مناسب زمان برای جلسات - مناسب بودن بازه زمانی جلسات و عدم ایجاد خستگی در افراد	سازکارهای مناسب زمانی	
حفظ شان و احترام مربیان توسط والدین - حفظ شان و احترام اولیا توسط عوامل مدرسه - حمایت اداره آموزش و پرورش از جلسات انجمن اولیا و مربیان - حمایت شورای عالی آموزش و پرورش از جلسات انجمن اولیا و مربیان - پیگیری جلسات انجمن اولیا و مربیان توسط عوامل آموزش و پرورش - پیگیری راهکارهای داده شده توسط مربیان در جلسات - پیگیری انتقادات و پیشنهادات والدین در جلسات - تشویق اولیا و مربیانی که روش‌های بهتری را دادند - عمل به نظرات اولیا و مربیان - سعی در کاهش مطرح کمک‌های اولیا به مدرسه - تشویق اولیا به جهت فعالیت‌های آموزشی با دانش‌آموزان - تشویق معلمان حول محور شیوه‌های تدریس مفید در سطح کلاس - ارائه دعوت نامه به اولیا - جلوگیری از انتقاد ناوارد اولیا از معلمان - برخورد مناسب عوامل مدرسه با اولیا و مربیان	پرورش انگیزش در اولیا و مربیان	
اطلاع اولیا از موضوع جلسه با ارایه کتبی برنامه انجمن اولیا قبل تشکیل جلسات - مناسب بودن تعداد جلسات - مکان مناسب برای جلسات - مرتب بودن جلسات - پی در پی بودن جلسات - تعداد مناسب افراد شرکت کننده در جلسات - استفاده از مشاوران و متخصصان مرتبط با موضوع جلسات - انتخاب موضوعات اولویت دار در جلسات - تناسب اولویت موضوعات با تعداد جلسات - عدم انتخاب موضوعات اضافی برای جلسات - انتخاب موضوعات پرچالش بر سر راه تربیت - جمع‌بندی هر سرفصل بررسی شده در جلسات - تهیه لیست نکات مطرح شده در جلسات و مواردی که باید اجرا شوند - پایان مناسب جلسات با نتیجه‌گیری و جمع‌بندی - تشکیل جلسات با حالت دوستانه و محرمانه - رازداری مدیر در جلب اعتماد اولیا - انجام برنامه‌ریزی لازم برای این جلسات	شرایط مناسب جلسات	
تعامل بیشتر با اولیا - تعامل بین خود اعضای انجمن - در اختیار قرار دادن شماره اعضای انجمن به اولیا - انتخاب افراد پای کار برای تعامل بهتر بین اعضای انجمن اولیا - انتقال تجارب موفق انجمن اولیاهای مدارس مختلف به همدیگر	تعامل اعضای انجمن با همدیگر	
درخواست توضیح از اولیا به جهت عدم شرکت آنها در جلسات - توجیه مدیر در اجرای نوین جلسات - نیازسنجی از دانش‌آموزان - پیش‌بینی بودجه امکانات لازم از قبل و بالتبع آن دریافت متعارف هزینه‌ها از والدین	سایر مسائل	

شرایط مناسب جلسات، تعامل اعضای انجمن با همدیگر و سایر موارد دسته بندی گردید.

داده های جدول شماره ۱۰ بیانگر نظرات متخصصان راجع به پیشنهادات برای غلبه بر مشکلات جلسات اولیا و مربیان بوده و مجموع پیشنهادات در ذیل شش محور تبیین مسائل برای اولیا، سازکارهای مناسب زمانی، پرورش انگیزش در اولیا و مربیان،

بحث و نتیجه گیری

نهاد انجمن اولیا و مربیان بسیار مهم بوده و حائز اهمیت است؛ چراکه در عصر کنونی برای تربیت نسلی نوین که بتواند اهداف توسعه‌ای کشور را بر آورده کند، نیاز به استفاده از تمام ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و امکانات موجود همچون نهاد انجمن اولیا و مربیان احساس می‌شود [۲۲]. در این راستا و با توجه به اهمیت نهاد انجمن اولیا و مربیان، سعی بر آن شد تا پژوهشی با عنوان مطالعه تجربه زیسته معلمان، والدین و متخصصان، از چالش‌های حاکم بر جلسات انجمن اولیا و مربیان و ارائه راهکارها انجام شود. برای دستیابی به هدف تحقیق، سولاتی پیرامون تجربه زیسته معلمان و والدین و متخصصان طراحی و جهت بهبود و افزایش بهره‌وری و غلبه به چالش‌های موجود در این زمینه، راهکارهایی شناسایی گردید.

در مصاحبه از معلمان، جهت ارائه دیدگاه خود بر مبنای موضوعات و مباحثی که باید در جلسات انجمن اولیا و مربیان مطرح شود، طبق پاسخها مباحث ذیل محورهایی همچون مباحث مربوط به آشنایی با معلم، پیگیری امورات کلاسی، وظایف والدین، وظایف معلمان و وظایف مدیر تقسیمبندی شد. در این راستا می‌توان گفت، با آشنایی هرکدام از اعضای جلسه با وظایفی که دارند بهتر خواهند توانست بدان عمل، و در این صورت منجر به ارتقا سطح کیفی آموزش و تربیت خواهد شد. در سوال دوم از معلمان خواسته شد، چالش‌های موجود بر سر راه جلسات انجمن اولیا و مربیان را تشریح کنند و آنها به مجموعه‌های از موارد اشاره کردند و مجموع پاسخ‌های آنها ذیل سه مقوله محوری چالش‌ها و مشکلات مربوط به والدین، چالش‌ها و مشکلات مربوط به مدیر و چالش‌ها و مشکلات مربوط به مدیران تقسیمبندی شد. با تجزیه این مشکلات به سه گروه حاضر در جلسات انجمن اولیا و مربیان، بهتر می‌توان نسبت به حل و فصل این مشکلات اقدام نمود، به طوری که هرکدام از آنها با شناختن چالش‌ها و مشکلات مربوط به خود، بهتر می‌توانند نسبت به رفع آن تلاش کنند. همچنین در سوال سوم از آنها درخواست شد تا راهکارهایی را برای حل این چالش‌ها و مشکلات ارائه دهند. در پاسخ راهکارهای آنها حول سه دسته راهکارهای مربوط به عوامل مدرسه، مسئولین آموزش و پرورش و والدین تقسیمبندی شد. لازم به ذکر است؛ پژوهش حاضر با پژوهش دری‌چافین^۳ [۱۴] در برخی موارد تاحدودی همسو است؛ بطوریکه او در پژوهش خود، درک معلمان از نیازهای اولیا را در مشارکت هرچه بهتر آنها در این جلسات مؤثر دانسته و در پژوهش حاضر از جمله مباحث قابل طرح از نظر معلمان در این جلسات، درک مسائل معلمان از مسائل و نیازهای والدین معرفی شده است.

در بخش مصاحبه از والدین به مثابه معلمان جهت ارائه نظرات خود نسبت به موضوعات و مباحث قابل طرح در جلسات انجمن اولیا و مربیان مطابق با پاسخ‌ها، عمده مباحث قابل طرح در این جلسات ذیل سه محور مسائل تربیتی، مشکلات دانش‌آموزان و مباحث مربوط به فضای مجازی تقسیمبندی شد. در این راستا می‌توان اذعان داشت، طرح مسائل تربیتی بسیار مهم و بررسی این مسائل از ابعاد گوناگون به خصوص در تبیین اهداف، ارائه انتظارات از والدین، معلمان و دانش‌آموزان و ... حائز اهمیت است. طرح مشکلات دانش‌آموزان نیز در این عرصه اهمیت و ضرورت بالایی دارد و با بررسی این مشکلات می‌توان دانش‌آموزان را در مواجهه درست با اینگونه مسائل یاری داد، تا در قبال این مشکلات درست و منطقی برخورد نمایند. همچنین در عصر کنونی که فضای مجازی دامن‌گیر اکثریت دانش‌آموزان است، ما را بر آن وا می‌دارد تا با بررسی مشکلات و عوامل تهدید کننده این عرصه، با شیوه درست استفاده از فضای مجازی آشنا و از عواقب خطرناک این عرصه با کنترل و مدیریت آن دوری کرد. در سوال دوم از والدین جهت ابراز نظراتشان نسبت به چالش‌ها و مشکلات عرصه جلسات انجمن اولیا و مربیان، طبق یافته‌ها مجموع پاسخ‌ها حول محور ناتوانی عوامل مدرسه، ترس عوامل مدرسه، بی‌توجهی اولیا، فقدان و کمبود امکانات و سایر مسائل از این دست به عنوان چالش‌های این عرصه دستهبندی شد. در این راستا می‌توان اظهار داشت که شاید عمده دلایل ناتوانی عوامل مدرسه، ریشه در عدم آشنایی درست آنها از اهمیت جلسات انجمن اولیا و مربیان دارد و بایستی امر تبیین را برای آنها در این خصوص جدی گرفت. این مورد در بی‌توجهی اولیا نیز می‌تواند صدق کند و بایستی اهمیت این جلسات را برای اولیا تبیین کرد. بعلاوه، ترس عوامل مدرسه نیز می‌تواند ناشی از عدم انجام درست وظایف آنها باشد و بایستی آنها در راستای اجرای هرچه بهتر وظایف خود کوشش داشته و بتوانند در مواجهه با اولیا و نظراتشان از خود دفاع نمایند. در سوال آخر از والدین جهت ارائه راهکارها و راهکارهای مربوط به چالش‌ها و مشکلات، در پاسخ مجموعه راهکارها ذیل محور تقویت رفتاری عوامل مدرسه و اولیا در قبال هم، ایجاد بستر مناسب جهت شرکت اولیا در جلسات و سایر راهکارهایی از این دست دست‌دهنده شد. در این خصوص می‌توان عنوان کرد، هر کدام از اعضای انجمن چه معلمان و چه اولیا و ... بایستی نحوه رفتار و برخورد درست بایکدیگر را تقویت و بتوانند در بستری سالم نسبت به هم انتقاد و پیشنهاد داشته و بدین طریق قادر خواهند بود در مسیر اصلاح قدم بردارند. همچنین انجام اقدامات و فراهم ساختن امکانات لازم برای حضور بهتر اولیا با برنامه‌ریزی‌های منظم و دقیق و تبیین

ضرورت مییابد. برای اجرای پر رونق جلسات نیز می‌توان با سازو کارهای زمانی مناسب، جلسه را بدرستی مدیریت و همه اعضا را از زمان تشکیل جلسات آگاه ساخت. افزون بر این، عدم اهتمام به نظرات همدیگر در بین اعضا و فقدان پیگیری‌های لازم برای اجرای این نظرات، موجب بی‌انگیزگی اعضا و مستلزم توجه هرچه بهتر نسبت به پرورش انگیزش در بین همه اعضا است. لذا باید اذعان داشت؛ یافته‌های پژوهش حاضر از برخی ابعاد با نتایج تحقیق هنری^۴ [۱۵]، همسو است. او در پژوهش خود ارتباط صمیمی و غیر رسمی را از جمله شیوه‌های لازم برای مشارکت بهتر اولیا دانسته و در پژوهش حاضر در قسمت شرایط مناسب جلسات در بخش سوال مربوط به شیوه‌ها و ملزومات لازم برای تشکیل جلسات از منظر متخصصان بدان اشاره شده است. بعلاوه نتایج پژوهش کیهانی [۱۶] و پژوهش حاضر نیز تا حدودی با همدیگر همسو هستند. هردو این پژوهش، بر توجه سلامت جسمی و روانی دانش‌آموزان در جلسات اولیا و مربیان تاکید دارند.

باتوجه به نتایج حاصل از این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که برای دستاورد کاران آموزش و پرورش دوره‌های مختلف ضمن خدمت و غیره برای آشنایی آنها با شرایط اجرای درست جلسات انجمن اولیا و مربیان اجرا شود. همچنین برای خانواده‌ها نیز کارگاه‌هایی با هدف آشنایی آنها با آداب درست شرکت در جلسات انجمن اولیا برگزار شود. پیشنهاد می‌شود که پژوهش دیگری بر مبنای ضرورت آشنایی معلمان، عوامل مدرسه و خانواده‌ها با جلسات انجمن اولیا و مربیان تحقق یابد. در نهایت توصیه می‌شود اهمیت جلسات انجمن اولیا و مربیان برای والدین و معلمان تبیین گردد.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

نویسندگان بر خود لازم میدانند از تمامی شرکت کنندگان در این پژوهش نهایت قدردانی و سپاس را داشته باشند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

اهمیت جلسات برای والدین بستر ساز مناسب مشارکت هرچه بهتر آنها در این جلسات خواهد شد.

در پایان از طریق مصاحبه با متخصصان در پاسخ به سوال اول (دلایل تشکیل جلسات انجمن اولیا و مربیان)، مجموعه پاسخ‌های متخصصان حول محور بررسی مسائل تربیتی دانش‌آموزان، بهره‌مندی از ظرفیت اولیا، بررسی روند درسی دانش‌آموزان و تعامل اولیا و مربیان به منظور حل مشکلات دستهبندی شد. لازم به ذکر است که هرکدام از اولیا دارای قابلیت‌هایی جهت بهره‌مندی از این پتانسیل‌ها در حوزه‌های مختلف برای حل مشکلات تربیتی فراگیران است. بررسی روند درسی دانش‌آموزان نیز موجب پیگیری امور آموزشی و تربیتی آنها و در نتیجه موجب شناسایی مشکلات درسی و تربیتی دانش‌آموزان و اقدام در جهت حل مشکلات خواهد بود. متخصصان همچنین در ارتباط با سوال دوم، برنامه‌ریزی در جهت اجرای برنامه‌های مختلف، اخذ تصمیمات لازم حول امکانات آموزشی و مدرسه‌ای، بررسی هوش هیجانی، بررسی مسائل رفتاری دانش‌آموزان، طرح مسائل متناسب با اولیا و دانش‌آموزان، طرح مسائل مربوط به آموزش و سایر مسائل از این دست را از جمله مباحث قابل طرح در این جلسات معرفی کردند. در این خصوص بایستی اذعان داشت؛ برای اقتباس دانش‌آموزان با محیط اطراف خود بررسی هوش هیجانی دانش‌آموزان بسیار مهم است و بررسی مسائل رفتاری آنها در جهت حل مشکلاتشان تاثیر برجسته ای میتواند داشته باشد. طرح مسائل متناسب با اولیا و دانش‌آموزان در هر رده سنی نیز موجب شناخت خصوصیات آنها و منجر به رفع مشکلات خواهد شد. در ادامه متخصصان به کارگیری وسائل الکترونیکی، ملزومات بحث و گفتگو در جلسه، آداب شرکت در جلسات و به کارگیری امکانات لازم را از جمله شیوه‌ها و ملزومات لازم برای اجرای این جلسات دانستند که در عصر حاضر که عصر ارتباطات و الکترونیک است، لزوم استفاده از امکانات الکترونیکی را مضاعف می‌کند. همچنین برای شرکت در جلسات انجمن اولیا و مربیان، آشنایی با آداب حضور در آن و نحوه برخورد با اعضا بسیار حائز اهمیت و نیازمند شناخت این موارد توسط همه اعضا است. متخصصان نیز همانند معلمان و والدین، راهکارهایی را در جهت حل و فصل چالش‌های موجود در جلسات اولیا و مربیان همچون تبیین مسائل اولیا، سازکارهای مناسب زمانی، پرورش انگیزش در اولیا و مربیان، شرایط مناسب جلسات، تعامل اعضای انجمن با همدیگر و سایر مسائل مطرح ساختند. در ارتباط با تبیین مسائل اولیا باید اذعان داشت؛ با توجه به عدم آشنایی اولیا با اهمیت جلسات، عدم آگاهی به نقش و حقوق خود در سطح مدرسه و عدم آشنایی والدین با قوانین و مقررات این جلسات، تبیین مسائل برای آنها

- [10] Lara L, Saracosti M. Effect of parental involvement on children's academic achievement in Chile. *Frontiers in psychology*. 2019; 27:10:451141.
- [11] Valentine JC, Leach SM, Fowler AP, Stojda DK, Macdonald G. Families and Schools Together (FAST) for improving outcomes for children and their families. *Cochrane Database Syst Rev*. 2019;7(7):CD012760. doi: 10.1002/14651858.CD012760.
- [12] Anastasiou S, Papagianni A. Parents, Teachers, and Principals, views on Parental involvement in secondary education schools in Greece. *Education Sciences* 2020; 10(3): 69-78.
- [13] Đurišić M, Bunijevac M. Parental involvement as an important factor for successful education. *Center for Educational Policy Studies Journal*. 2017;7(3):137-53.
- [14] Dery-Chaffin M. Parental Involvement in Title I Schools: Examining Perspectives of Parents and Teachers (Doctoral dissertation, Arizona State University); 2020.
- [15] Henri JF. Performance measurement and organizational Effectiveness: Bridge the gap. *Managerial Finance Journal*, 2004; 30(6): 93 -123.
- [16] Kahani F. Comparative analytical study of parent-teacher associations of Iran, Japan and Malaysia. (Master's thesis). Irandokht Fayaz (supervisor). Allameh Tabatabai University: Faculty of Psychology and Educational Sciences 18. Bazargan, Zahra (1376). Another school Tehran: Publications of the Association of Parents and Teachers; 2014. [Persian]
- [17] Teimory K. Methods and ways of success for members of parent and teacher associations. *The link journal*. 2000; 3(252): 36-43
- [18] Bormann I, Niedlich S, Würbel I. Trust in Educational Settings—What It Is and Why It Matters. *European Perspectives*. *European Education*. 2021; 53(3-4): 121-136.
- [19] Moustakas Clark E. *Phenomenology research methods*. Thousand Oaks. Ca: Sage Publications; 1994.
- [20] Strauss AL, Corbin J. *Basics of Qualitative Research: Techniques and*

واژه نامه

1. Strauss, Corbin
 2. Triangulation
 3. Dery-Chaffin
 4. Henri
۱. استراس و کوربین
۲. تکنیک تثلیث
۳. دری چافین
۴. هنری

فهرست منابع

- [1] Flasche S, Edmunds W J. The role of schools and school-aged children in SARS-COV-2 transmission. *The Lancet Infectious Diseases*. 2021; 21(3):298-299.
- [2] Debirimanesh F, Sedaghatkhal R. How can we use our management to increase the role of the association and parents in the affairs of elementary schools? *Journal of New Developments in Psychology, Educational Sciences and Education*. 2021; 4(36): 162-171.3.
- [3] Al-Momani MO. Rababa EM. Childs personality and family upbringing methods. *Science and Education*. 2021; 2(12): 387-400.
- [4] Ugochukwu Bernadette C. Family as a Basis for Vitue Based Learning: The Musical Child. *The Pedagogue:Festschrift in Honour of Professor Chuwuemeka Eleazar Mbanugo*. 2021;1(1):78-83.
- [5] Helgøy I, Homme A. Increasing parental participation at school level: a 'citizen to server a 'customer to steer'?. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*. 2017;3(2):144-54.
- [6] Munthe E, Westergård E. Parents', teachers', and students' roles in parent-teacher conferences; a systematic review and meta-synthesis. *Teaching and Teacher Education*. 2023;136:104355.
- [7] Chen YL, Murthi K, Martin W, Vidiksis R, Riccio A, Patten K. Experiences of students, teachers, and parents participating in an inclusive, school-based informal engineering education program. *Journal of Autism and Developmental Disorders*. 2022; 52(8):3574-85.
- [8] Naite I. Impact of parental involvement on children's academic performance at crescent international school, Bangkok, Thailand. *InIOP Conference Series: Earth and Environmental Science* 2021; 1 (69): 012064). IOP Publishing.
- [9] Tufail M, Zehra N. Investigating the Involvement of Parents in Their Children's Education at Primary School Level; 2023.

Case Study on Parent-Teacher Association of Khorasan Razavi Province. The Journal of New Thoughts on Education, 2015; 10(4): 131-154. doi: 10.22051/jontoe.2015.387. [Persian]

Procedures for developing Grounded Theory. Thousand Oaks, CA: Sage; 2008

[21] Abbaszadeh M, Abbaszadeh M. Validity and reliability in qualitative researches. Journal of Applied Sociology, 2012; 23(1): 19-34. [Persian]

[22] Rezamanesh F, Azimi Hashemi MA. Survey on Methods of Enhancing the Function of Parent- Teacher Association (A

